

Tarkastuslautakunta

Kunnanhallituksen vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2025

Talouden arviointi ja toteutuminen

Yhteistyössä Suupohjan seutupalvelukeskuksen kanssa on ollut haasteita. Nämä ovat johtuneet useista henkilövaihdoksista kunnan puolella sekä kunnan asioita hoitavan uuden kirjanpitäjän sisäänajosta. Kunnan kirjanpitäjän asenne on kuitenkin ollut aina hyvä ja myös palvelun laatu on koko ajan parantunut. Tämä indikoi sitä, että vuoden 2026 aikana toiminta rutinoituu ja paranee.

Talouden tasapainoisuus

Talouden tasapainottamiseksi 2024 tehty toimenpideohjelma oli liian optimistinen. Vuoden 2025 aikana todettiin, ettei se tule toteutumaan sellaisenaan, vaan sitä tulee täydentää. Alkuvuodesta 2026 todettiin, että taloustilanteen muuttuminen erityisesti valtionosuuksien kohdalla sekä energiainvestointien siirtyminen eteenpäin edellyttävät toimenpideohjelman tarkentamista sekä uusien vuosiin 2028–2029 ulottuvien toimenpiteiden päättämistä. Merkittävänä osana uusia toimenpiteitä päätettiin toteuttaa koko kunnan henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena on saavuttaa vuoden 2029 loppuun mennessä 2,7 miljoonan euron säästöt. Henkilöstösäästöjen lisäksi tilanne edellyttää monia muita toimenpiteitä, joita ovat muun muassa menojen tiukka karsiminen ja metsien myynti. Pelkät leikkaukset eivät kunnan tilannetta pelasta, vaan tarvitaan myös aktiivisia toimia tulojen lisäämiseksi.

Investoinnit

Santaloukontien jalankulku- ja pyörätie on ollut Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen valmistelussa ja suunnitelman nähtävillä olo päättyi juuri. Riippuen siihen tehdyistä huomautuksista kestää 2–3 kuukautta suunnitelmien valmistumiseen ja hyväksymiseen. Rakentaminen on mahdollista aloittaa tiesuunnitelman vahvistamisen jälkeen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Hyvinvointilautakunta

Kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ei ole yksinkertainen prosessi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä kunnassa on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla sektoreilla. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Hyvinvointialueen kanssa on viranhaltijoiden säännölliset tapaamiset. Näitä tapaamisia on myös käsittäen kaikki Pohjanmaan kunnat. Lisäksi pyydetään tapaamiset tarpeen mukaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seurataan ja valvotaan HYTE-raportoinnilla, joista muodostuu HYTE-pisteitä. HYTE:n onnistuminen edellyttää kunnollista suunnittelua ja toimeenpanoa laaja-alaisesti. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät. Jopa tarkastuslautakunnan raportoinnista HYTE:n osalta muodostuu pisteitä.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä tehdään kunnan hyvinvointi- ja vapaa-aikapalveluiden henkilöstön yhteistyöllä. Myös hyvinvointialue on erittäin merkittävä yhteistyötaho. Yhteistyö lautakuntien välillä on sujuvaa. HYTE-rahoituksen varmistamisen keinona tullaan käyttämään hyvinvointiraporttia ja -kertomusta peilaten TEA-viisarin tuloksiin.

Laihian kokoisella kunnalla ei ole juurikaan mahdollisuuksia vaikuttaa työllisyystilanteeseen ja työpaikkojen saatavuuteen. Yhteistyötä muiden kuntien kanssa pyritään kehittämään ja tutkimaan löytyykö uusia keinoja ja mahdollisuuksia. Työllisyyspalveluiden kustannusten ennustettavuus on haastavaa. Kustannuksien muodostumista seurataan ja analysoidaan vuoden aikana ja toteuman pohjalta pyritään ennustamaan seuraavaa vuotta. Työllisyystilanteen muutokset ovat kaikille kunnille vaikeita tulkita.

Sivistyslautakunta

Kunnan kulttuuritoiminta kuuluu hyvinvointilautakunnan alaisuuteen. Jatkossa kunnan kulttuuritoimintaa pyritään toteuttamaan enemmän hyvinvointi- ja vapaa-aikapalveluiden henkilöstön yhteistyöllä. Kulttuurin edistäminen kunnassa perustuu mm. kirjastolakiin. Kirjaston henkilökuntaa sitoutetaan kulttuuritoiminnan järjestämiseen ja tämä huomioidaan myös tulevaisuudessa kirjaston rekrytoinneissa (vuoden 2026 aikana kaksi henkilöä on eläköitymässä).

Lapsimäärän väheneminen on tunnistettu sivistyspalveluissa ja mahdollinen esitys kouluverkon sopeuttamisesta tuodaan päätöksentekoon, mikäli lapsiluvun kehitys jatkuu samansuuntaisena kuin vuonna 2025.

Tekninen lautakunta

Turvallisuuskysely sekä -suunnitelma on jäänyt tekemättä kokonaan. Tämä aiheutui henkilövaihdoksista. Liikunta-alueiden hoidon kehittäminen käytännön tasolla on jäänyt tekemättä kokonaan. Muutostarpeista on käyty keskustelua vuoden 2026 alussa. Vesihuollon himaniittiputkien saneeraus siirtyi talvikaudelta keväälle 2026 roudan vuoksi.

Valtuustoaloitteessa esitettiin selvityksen tekemistä teknisten palveluiden osalta kuten hallintopalveluissa (valtuutettu Tero Frondeliuksen suullinen tarkennus valtuuston kokouksessa). Selvitys tehtiin halutulla tavalla. Aloitteessa ei esitetty selvityksen tekemistä kaikista teknisen alan tehtävistä.

Siltojen kuntokartoitus ja rekisterin päivitys on jäänyt tekemättä. Leikkikenttien kuntoarvio on tehty, mutta yhdistämiselvitys on jäänyt tekemättä. Kevyen liikenteen pysäköinnin kehittäminen on jäänyt tekemättä osittain Kauppatien muutosten vuoksi.

Vuoden 2024 aikana jätelainsäädännön muutokset aiheuttivat kunnassa poikkeuksellisen paljon valmistelua, kokouksia, iltakouluja, selvityksiä, asiantuntijalausuntoja ja muutoksenhakuprosesseja. Tämä osoittaa ennen kaikkea jätelainsäädännön ja sen toimeenpanoon liittyvien vastuiden tulkinnan haastavuuden.

Laihian kunnassa on vuonna 2025 ollut voimassa jätelakiin perustuvat kunnalliset jätehuoltomääräykset, jätelain edellyttämä jätehuoltoviranomainen on ollut tekninen lautakunta, joka on tehnyt jätehuoltoa koskevia päätöksiä toimivaltaisena viranomaisena. On ylläpidetty kunnan vastuulle kuuluvia jätehuoltopalveluja sekä kehitetty jätehuoltoa jätelain etusijajärjestyksen, kierrätystavoitteiden ja palvelutasovaatimusten mukaisesti.

Tekninen lautakunta on vuonna 2025 käsitellyt jätehuollon kehittämistä sekä jätteenkäsittelyn taksoja. Lautakunnan päätösten mukaan kunnan tavoitteena on ollut saattaa jätehuolto jätelain vaatimusten mukaiseksi sekä edistää materiaalien hyödyntämistä ja kierrätystä. Päätöksissä on lisäksi viitattu jätelain mukaisiin velvoitteisiin ja EU:n kiertotalous- ja kierrätystavoitteisiin.

Kuntakonserni

Tytäryhtiöille on toimitettu konserniraportointilomake raportointia varten sekä pohjat vuosikellon ja kokousaikataulujen laatimista varten. Alkuvuoden raportti saatiin yhdestä yhtiöstä, sen jälkeen lomien, sairauslomien ja henkilöstön vaihtumisen takia raportointi oli keskeytynyt. Puolivuotisraportti yhtiöistä on saatu 10.9.2026.

Tytäryhtiön toimitusjohtajan työkuormasta, työjärjestelyistä ja riittävästä toimintaedellytyksistä vastaa yhtiön hallitus, erityisesti hallituksen puheenjohtaja. Hallitus ohjaa ja valvoo toimitusjohtajan toimintaa sekä päättää toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista.

Mikäli työkuormitus johtuu esimerkiksi siitä, että toimitusjohtajalle on keskitetty useiden konserniyhtiöiden tehtäviä tai johtamisresurssit ovat muuten riittämättömät, kyse on hallituksen ja omistajan yhteisestä konserniohjauksellisesta kysymyksestä.

FCG:ltä tilattiin selvitystyö konsernin johtamisen, omistajaohjauksen ja osaamisen nykytilasta sekä ehdotukset johtamismalliksi, konserniohjeen päivittämiseksi ja rekrytoinneiksi. Ehdotus sisältää neljä skenaariota sekä suosituksen konsernin kokonaisrakenteeksi. Skenaarioissa yhdellä johtajalla ei ole useampia yhtiöitä.

Ensisijainen vastuu toimitusjohtajan työkuorman hallinnasta on tytäryhtiön hallituksella. Omistaja vastaa siitä, että hallitus on osaava ja että omistajaohjaus sekä resurssit ovat riittävät.

Kunnan takausvastuita konserniyhtiöille ei lisätä ja lainojen lyhennyksien myötä takausvastuut vähenevät.

Kunnanvaltuusto on myöntänyt Kiinteistö Oy Laihian Vuokrataloille 17.6.2024 §25 lyhennysvapaan ja lainojen korkojen kirjauksen pääoman päälle. Syksyn 2026 tavoitteena on sopia yhtiön kanssa lainan uudelleenjärjestelystä.

Maunulan lämpölaitoksen rakentamisluvat ovat kunnossa.

Virastotalon purkutyöhön liittyvät käsittelyluvut ovat kunnossa ja murskatulle betonille on jatkokäyttö valmisteltu.

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajien sivutoimiluvat ovat selvityksessä kuten myös eri yhtiöiden välillä olevat sopimukset kaupallisesta yhteistyöstä.

Henkilöstö

Yhteistoimintaneuvotteluiden säästötoimenpiteenä hallinto- ja talouspalveluista lakkautettiin yhteensä kaksi toimistosihteerin työtehtävää. Nyt yt-täytäntöönpanossa lakkautettavien työtehtävien töitä niin ikään karsitaan ja lakkautetaan. Keskeiset ydintehtävät jaetaan työyksikössä jatkavien työntekijöiden kesken.

Entisestään tiukentuneet resurssit ja pienentynyt pääluku vaativat monitaitoisuuden, tehtäväjoustavuuden ja ristiin työskentelyn kehittämistä – erityisesti oikeanlaista asennetta. Tarvittava koulutus ja perehdytys varmistetaan.

Tehtävien hoituminen turvataan keskittymällä ja pitämällä fokus sovituissa ja määritellyissä ydintehtäväprosesseissa. Käytännössä tämä tarkoittaa varsinaisten ydinprosessien ulkopuolisten tehtävien karsintaa, myös jatkon suhteen.

Varmistamme varahenkilö- ja/tai -toimintojärjestelyt. Varahenkilö- ja/tai -toimintoja voidaan sopia hoidettaviksi myös muiden toimialojen hallintoyksiköiden tai ulkopuolisen yhteistyökumppanin kanssa.

Laihia 14.9.2026

Teemu Knuutti

Kunnanhallituksen puheenjohtaja

Jari Rantala

Kunnanjohtaja